

46686



# Govor

prečastitega gospoda

kanonika P. Urha

pri opraviu za sv. Očeta na Dobrovi,

15. avg. ali veliki Šmaren 1872.

**K**o bi bili iz sveta, bi svet svoje ljubil; ker pa niste iz sveta, ampak sem vas jest od sveta odbral, to-raj vas svet sovraži. (Jan. 15, 19.) Tako je govoril Je-zus apostelnom, in to veljá tudi od našega sv. Očeta, papeža Pija IX.

Nevarnosti in stiske naše ljube matere sv. katol. cerkve in njenega vidnega poglavarja, sv. Očeta papeža Pija IX, še vedno večí in večí prihajajo; in Jezus, naš Božji Zveličar, kateri je nekđaj na vihnem morju na prošnjo apostelnov zapovedal viharju in morju — in vihar je potihnil in morje je mirno postalo, ta naš Zve-ličar, akoravno ga kličemo in prosimo, da bi sv. cerkvi in njenemu vidnemu poglavarju prišel na pomoč in ga rešil sovražnikov, se še vedno dela, kakor da bi spal. Pa zakaj? Ko so bili sv. Petra v Jeruzalemu vergli v ječo, so tudi verni molili; vender svojo vsegamogočno pomoč je Bog odkladal tako dolgo, da je nevarnost za sv. Petra že narastla do verha. Sv. Peter je bil v ječi, in že prihodnji dan je imel umorjen biti; in vender ni bilo še nobenega znamnja kake rešitve. Pa zakaj? Bog je odkladal in odlašal pomoč, da so verni toliko bolj molili. In tako tudi zdaj odklada še svojo pomoč, ker nas hoče tako rekoč prisiliti, da bi za sv. cerkev in njenega vidnega poglavarja še bolj pogostoma in go-

*J. Urbanč*

rečniše molili, da bi naša vdanost in pokoršina do sv. cerkve in sv. Očeta še vedno veči in veči prihajala. To je bila želja Božje previdnosti in to si hočemo v v serce utisniti in svoje dolžnosti do sv. Očeta še bolj zvesto dopolnovati.

Ravno v ta namen so letos škofje našega cesarstva, od vernih za to naprošeni, po svojih škofijah zapovedali, da naj se napravijo procesije ali tako imenovane Božje pota do kake cerkve naše ljube matere Božje, ktera je varhinja sv. cerkve, katerih naj se verni vdeležijo in tako po prejemanih ss. zakramentov, po podeljenih dobrih delih in po opravljeni molitvi sv. Očetu na pomoč pridejo.

Naš milostljivi knez in škof so vso to reč katoliški družbi izročili in ta je svoje misli o ti reči po Danici naznanila. Že so se take procesije v mnogih krajih obhajale. Vdeležilo se jih je nenavadno veliko pobožnih. In danes smo tudi mi priromali sem na Dobrovo k Materi Božji, da bi tukaj mi Ljubljancani, in Vi Dobrovske, Šent-katarinske in Brezovške fare za sv. Očeta molili. Da boste pa to dolžnost bolj spoznali in jo tudi z večjim veseljem opravljali, pojasnil Vam bom:

I. Kaj dela svet? In zakaj?

II. In kaj smo mi dolžni?

Rekel Vam bom: A. Svet papeža sovraži! B. In zakaj? Ker sv. Oče a) ljubijo pravico, b) se poganjajo za resnico in c) sovražijo krivico. — In na vprašanje: Kaj smo mi dolžni? odgovoril Vam bom: Dolžni smo: 1. Sv. Očeta spoštovati, 2. jih ljubiti, 3. jim pokoršino skazovati, 4. jim pomagati in 5. za nje moliti.

To bo zapopadek moje pridige. Ti pa, o Mati Božja! ki si zdaj tam v nebesih pri svojem Sinu, sprosi nam milost, da bodo naše serca omehčane in vnete za tistega, kateri tebe posebno časti in za svojo mater imenuje, t. j. za papeža Pija IX.

Preden j pa začnem, prosim, pripravite se.

I.

Kaj dela svet? to je, kaj delajo nasprotniki Božjega kraljestva na zemlji, nasprotniki sv. cerkve, nasprotniki njenega vidnega poglavarja?

### A. Svet papeža Pija IX sovražil!

„Mene svet sovraži!“ (Jan. 7, 7.); tako je Jezus sam od sebe rekel; in je koj pristavil vzrok, zakaj da ga svet sovraži? On pravi: „Ker jest pričujem od njega, da so njegove dela hude.“ Ravno to je naznanil o priliki od puntarskih podložnikov, od katerih pravi, da njegovi mestjani so ga sovražili (Luk. 19, 14.) ter so poslali sporočenje za njim, rekoč: „Nočemo, da bita kraljeval čez nas.“ In to sovraštvo je bilo vzrok, da so se duhovni, pismarji in starašini pri Kajfežu zbrali, ter se posvetovali, kako bi Jezusa z zvijačo vjeli in umorili. (Mat. 26, 3. 4.) Jezus, naš Zveličar, sovražen od sveta, je pa naravnost tudi rekel apostelnom: „Učenec ni čez učenika, ne hlapec čez svojega gospodarja“ (Mat. 10, 24), ter jim je hotel reči: Vi se ne morete boljšega nadjati, kakor je mene zadevalo. „Ako so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali. (Jan. 15. 20.) Pa jim je tudi povedal, zakaj da jih bo svet sovražil? „Ko bi bili iz sveta, bi svet svoje ljubil; ker pa niste iz sveta, ampak sem vas jest od sveta odbral, toraj vas svet sovraži. (Jan. 15, 19.) In od tod je prišlo, da so sv. Petra na križ pribili, sv. Pavla ob glavo djali in druge aposteljne drugač umorili. Okušati je pa mogel sv. Peter vse to, da je bil vreden storjen biti posnemavec in namestnik Jezusa Kristusa.

Ker je pa to, kar je Jezus apostelnom, posebno pa sv. Petru govoril, vsem njegovim naslednikom veljalo; zato nam pričuje zgodovina, da se tudi tem ni boljše godilo. Za sv. Petrom je bilo še 25 papežev mučenih, ter so svojo kri za Jezusa prelili in jih mi zdaj za sv. mučence častimo in na pomoč kličemo. Drugi papeži niso bili sicer umorjeni, vender pa večidel močno preganjani in sovraženi. In kar se je nekdanj godilo, to se tudi zdaj godi. Sv. Oče papež Pij IX so sami v nekem govoru rekli: „Tudi nas zadeva ravno taka osoda. Ne bom govoril o lesenem križu, ali terpeti moramo to, kar vsak vé, in iti moramo, kamor natora nasprotuje. Danes, ko sem star, ne morem iti, kamor bi hotel, ker hudobneži so mi ubranili prosto vladanje cerkve.“

V vsih časih so bili nekteri, učeni in neučeni, bogati in revni, kateri so sv. cerkev in njenega vidnega poglavarja sovražili. Ali tako zagrizenih, tako zvitih in hudobnih sovražnikov morebiti še noben papež niso imeli, kakor ravno Pij IX. Tudi moram reči, da število papeževih sovražnikov je veliko, da so razstreseni po vsem svetu; vender pa, akoravno razstreseni, so edini v svojem hudobnem naklepu, podreti prestol sv. Petra in tako pokončati sv. cerkev. In kolikor manj v ti reči opravijo, toliko bolj sv. Očeta sovražijo. In sovražijo celo še njih podobo. Ko je neka gospa sv. Očeta podobo dobila v roke, je začela v njo pljuvati, kakor nekdanj rabeljni v Jezusov obraz, vergla jo je na tla in jo z nogami teptala! In kar je vidila odraščena hči mater storiti, to je potem tudi ona storila... Sovražijo njih podobo pa tudi s tem, da jo včasi ošemijo in napravljajo naj gerše, kar le morejo. Sovražijo pa tudi njih služabnike, ter jih brez vzroka napadajo, in nameri se, da celo moré. Sovražijo tudi vse njim vdane, ter jih pitajo z nar geršimi primki. Tako delajo sovražniki, ter ne vejo, kako bi zamogli zadosti pokazati svoje sovražstvo. In ko so sv. Očetu vse vzeli in jih jetnika storili; skoraj bi jim zdaj še radi življenje vzeli, ako bi bilo mogoče. Vender o tem ne bom nadalje govoril; le na to Vas hočem opomniti, B. zakaj da svet, zakaj da nasprotniki sv. cerkve papeža sovražijo? Kaj so jim vender hudega storili? S čem li so se pregrešili?

Odgovor na to najdem v besedah, ktere so sv. Oče sami po zgledu velikega papeža Gregorija VII izgovorili, namreč: Ljubil sem pravico, sovražil krivico!

Svet toraj sv. Očeta sovraži zato: a) ker so ljubili in ljubijo pravico.

Kar sv. evangelist Lukež (1, 6.) govori od Caharija in Elizabete, namreč: „Bila sta oba pravična pred Bogom, ker sta živela po vsih zapovedih in postavah Gospodovih, nesvarljivo“ — tedaj ne samo na videz, pred ljudmi; ampak tudi v sercu, pred Bogom; ali kar sv. Matevž (1, 19.) piše od sv. Jožefa: „Bil je pravičen“:

ravno to smemo reči od sedanjega papeža Pija IX, da so pravični, ter so vedno ljubili pravico.

Vse njih življenje nam kaže, kako da so se od otročjih let pa do sive starosti vedno prizadevali s pomočjo Božje gnade vse zapovedi, ki nas jih je Jezus Kristus učil, in vse cerkvene zapovedi radovoljno in na tanko in zato spolnovati, da bi si Božjo ljubezen ali Božje dopadajenje pridobili. Skerbno so se varovali vsacega greha tako, da jim še celo njih zagrizeni sovražniki ne morejo kaj napčnega po pravici očitati. Še celo kake laži se jim očitati ne upajo. Ko je nek časopis o papežu pisaril, kakor da bi bili lažnjivi; — in ko mu je nek drugi časopis jel to očitati, se je prvi na vso moč branil, da kaj tacega nikakor ni hotel reči. Vidimo tedaj, da tudi sovražne oči ne zapazijo kake slabosti nad sv. Očetom. Nasprot pa ne more človek zadosti občudovati njih ljubezni, prijaznosti, pohlevnosti brez hinavšine, njih dobrotljivosti in pobožnosti — posebno ta, kateri je bil toliko srečen sv. Očeta viditi, jih slišati in in z njimi govoriti. In v tem se strinjajo ne samo katoličani, ampak tudi ti, ki niso naše vere. Pa ravno to, da papež ljubijo pravico, ravno to je vzrok, da svet papeža sovraži, kakor se je nekda Jezusu godilo. Jezus sam je vprašal svoje sovražnike: Kdo iz med vas me zamore greha obdolžiti? in nihče mu ni mogel tudi nar manjši laži očitati. Pa ravno njegova svetost je farizeje in starašine razdražila, da so ga sovražili in na križ pribili. In tako se tudi sv. Očetu godi. Zato, ker ljubijo pravico, zato jih svet sovraži. In kaj mislite, da jih to mar ne žali? da jim to njih blagega serca ne prebada? Kaj bi ti rekel, ako bi se vedno skerbno greha in vsake napčenosti varoval, če bi se trudil po Božjih zapovedih živeti; in svet bi tebe zato sovražil in te s primki obkladal: ali bi to tebe ne bolelo, ali bi tvoje serce ne kervavelo? In kaj misliš, da je pri sv. Očetu kaj drugač? Tudi njih serce je z britkostjo napolnjeno in ako bi mili Bog sv. Očeta ne podperal, moglo bi njih tako ljubeznjivo in milo-čutno serce počiti od same žalosti!

Slišali ste, da svet papeža sovraži zato, ker ljubijo

pravico. S pravico pa je sklenjena tudi resnica. Ako ljubijo pravico, smemo tudi reči, da sv. Oče ljubijo tudi resnico in se zanjo poganjajo. In ravno to je drugi vzrok, zakaj da svet papeža sovraži. Svet papeža sovraži, ker se b) poganjajo za resnico.

Jezus, kateri je sam od sebe rekel: „Jest sem pot, resnica in življenje“ (Jan. 14, 6.), kateri je resnico učil, On je zapovedal apostelnom, da naj resnico učé in to še posebno sv. Petru in vsem njegovim naslednikom, ker njim je izročil svojo cerkev, da bi jo ohranili v resnici tako, da bi je tudi peklenške vrata ne mogle premagati. Po Jezusovem povelji so se tudi naš sv. Oče vedno za resnico potegovali. Spoznavši okolišine sedanjega sveta so že koj v prvem razpisu do škofov l. 1846 rekli: Strah in britka žalost nas obhaja, kadar premišljujemo strašne zmote sedanjega časa, sovražnike resnice in luči, ki se poprijemajo vsih sredstev in zvijač, da bi zaterli vso resnico in pobožnost, poteptali vse Božje in človeške pravice.“ Njih posebna skerb je bila za čistost resnice, ker so zaverгли nasprotne menitve različnih pisateljev skozi 18 let o posameznih prilikah in posebno l. 1864 v svojem razpisu, kateri v posebnem zapisniku (Syllabus-u) ob kratkem ponavlja že zaveržene zmote, kakoršne se nahajajo po mnogih bukvah, spisih, časnikih, in ktere nasprotvajo sv. veri in keršanskemu življenju, cerkvenim pravicam in družbenemu življenju. Vse te zmote so sv. Oče zaverгли in s tim niso nič družega storili, razun kar so v vsih časih večkrat storili tudi drugi papeži. S tem so sv. Oče spolnili le svojo dolžnost, da so kot nar viši učenik katoliške vere naznanili svojim podložnim, kaj se vjema in kaj ne z Božjim razodenjem, da v sedanjih časih, ko se dostikrat luč tema, in tema luč imenuje, vsak zvesti verni vé, kaj in kje je resnica.

Tako so se sv. Oče potegovali za resnico, pa ravno to je bilo z drugim vred vzrok, da je svet začel našega papeža sovražiti in pred ljudmi černiti. Ker so stopili zviti lažnjivi kači na glavo, zato se je začela viti, ježiti in grizti papeža. Mislili so lučnjaki, da bodo s svojimi zmotami kakor s prahom katoličanom oči nasuli,

jih kakor s kerpami ometali, da bi več ne vidili, kje je resnica, ali papež so to njih zvito početje pred svetom odkrili, pa tudi s tem tudi svoje sovražnike razdražili. — In zdaj te vprašam: Ako bi kdo, če tudi na videz še tako učen, vpričo tebe kaj terdil za golo resnico, in ti bi vidil, da je laž — zmota, in ti bi mu to naravnost tudi povedal, ne samo zavoljo njega, zavoljo njegove duše, ampak tudi zavoljo drugih pričujočih, da bi tudi té vsake zmote obvaroval; in on bi tebe začel zato sovražiti in tebe obrekovati: kaj misliš, ali bi tako ravnanje tebe ne bolelo, bi tvojega serca ne žalilo? In če bi se tebi milo zdelo, ali se papežu ne zdi milo, ko vidijo, da jih svet sovraži zato, ker se poganjajo za resnico? Pa za vse to se sovražniki ne zmenijo, resnica jih v oči kolje, in zato je toliko hrupa zoper sv. Očeta, ktereга pa še bolj sovražijo, od kar je vesoljni cerkveni zbor lansko leto izrekel za versko resnico, da so papež nezmotljivi, kadar kakor učenik vesoljne cerkve govoré o verskih ali нравnih (djanskih) resnicah. Koliko da je bilo zavoljo te že od nekdaj verovane resnice neumnega govorjenja, hudobnega pisanja in prav satanovega počenjanja, ne bom na široko pripovedoval; le to hočem opomniti, da s tem razglašenjem te resnice papež niso drugačni postali, kakor so bili prej; kar so bili, to so zdaj, in kar zo zdaj, to so bili tudi prej. Tudi niso s tem taki postali, da bi ne mogli grešiti; tudi niso nezmotljivi v svetnih učenostih in vednostih, tudi niso nezmotljivi, kadar navadno, zasebno kakor vsak človek govoré. Nezmotljivi so le, kadar kakor Kristusov namestnik o verskih in нравnih rečéh govoré, ki vežejo vesoljno cerkev. In nezmotljivi so ne po svoji učenosti, ali po svoji modrosti, ampak ker jih varuje sv. Duh vsake zmote v verskih in нравnih rečéh. Zato ti rečem, ljubi poslušavec: ako bi bil ti duhoven in bi po papeževi smerti tebe za papeža zvolili, da tudi od tebe bi jest rekel, da si nezmotljiv postal, ko so te za papeža zvolili. Ti si morebiti navaden človek brez vse učenosti, morebiti še pisati ne znaš — in vendar bi jest veroval, kakor hitro bi tebe za papeža zvolili,

ker bi vedil, da bo tebe varoval vsake zmote sv. Duh, kakor sploh Cerkev varuje, da se ne zmoti. Sej tudi vsi aposteljni niso bili učeni, pa vender so učili vse narode, in kdo se prederzne reči, da je kateri le eno zmoto učil? Pa ravno iz tega lahko spoznaš, kako hudobni da morajo sovražniki papeževi biti, da ravno zavoljo te verske resnice toliko hrupa delajo, da ljudi motijo, cesarje in kralje podpihujejo, države strašijo, kakor da bi s to resnico vladam protila nar večji nesreča! O kako težko more biti sv. Očetu, ko vidijo, da se nekteri učeni zavoljo svojega napuha spodtikujejo nad sv. Duhom, kateri po Kristusovi obljubi vsakega papeža varuje vsake zmote v verskih in nrafskih rečeh!

c) Svet pa tudi sv. Očeta sovraži zato, ker, kakor so sami rekli, sovražio krivico.

Kar sv. Pavel v listu do Hebrejcev od Mesija pravi: „Pravico ljubiš in krivico sovražiš“ (1, 9.), in vedši, da „vsaka krivica je greh“ (I. Jan. 5, 17.), in premišljevaje besede Jezusove: „Kar ti ne želiš, da bi tebi drugi storili, tega tudi ti drugim ne stori: vse to je sv. Očeta vedno priganjalo, da so sovražili krivico. In od tod sploh znane besede: „Non possumus — ne moremo, ne smemo!“ ktere besede so že tolikrat izgovorili in pisali poglavarjem in vladarjem, kadar so ti od sv. Očeta zahtevali, da bi v kako krivico privolili ali saj k nji molčali. Ko so v nje tiščali, da bi prostovoljno odstopili tako imenovane papeževe dežele laškemu kralju, so vselej odgovorili: „Ne smemo!“ In to po vsi pravici. Zakaj kar je res tvojega, to smeš dati, komur se ti poljubi. Ako bi pa hiša ne bila tvoja, ampak ti bi le smel v nji stanovati, ali ti bi imel od posestva samo vžitek, — potem hiše in posestva gotovo oddati nimaš pravice. Papeževe dežele so bile lastnina sv. Petra, lastnina vsih milijonov katoličanov — toraj v nekem pomenu tudi lastnina moja in tvoja; papež so imeli samo vžitek od njih, zato je bila njih dolžnost to lastnino braniti in so jo tudi branili, dokler se je dalo, in ko jim je bila vzeta, ne nehajo oporekovati in vse nazaj zahtevati od laškega kralja. In to storé, ker sovražio

krivico. Pa ravno to je bilo vzrok, da so se vresničile besede sv. Očeta, kakor so jih izgovorili na dan kronanja: „Danes se zame začne preganjanje!“ Od kar so nastopili prestol sv. Petra, niso nehali sovražniki papeževe dežele napadati prav po roparsko tako dolgo, da so jim vse vzeli in jih jetnika storili. Ti morebiti ne premoreš veliko, ako bi pa kdo po roparsko tebi še to vzel, kar imaš, kaj bi k temu rekel? Kako bi ti bilo pri sercu? In kako je sv. Očetu? Le Bog vidi v njih serce in vé, kaj da občutijo!

Sovražili so pa tudi sv. Oče krivico, ter se vedno prizadevali, da bi se tudi drugim vladarjem in narodom kaka krivica ne zgodila. Ne bom govoril od drugih deržav, le opomniti hočem nekaj, kar naše cesarstvo zadeva.

Pred malo časom so sv. Oče govorili o rečéh, ki so se leta 1848 godile, takrat ko so naš cesar s sardinjskim kraljem vojsko imeli. Rekli so: Takrat je stopil predme moj minister kupčijstva. Mož je zdaj že mertev in bojim se, da se je ločil iz tega sveta v tistih hudobnih mislih, od katerih je bil v življenji navdušen.

Prišel je tedaj ta mož predme; in akoravno je bil rudečkar, se je vender vsega plašnega in boječega kazal; in s tihim glasom mi pravi, da nepokoj in razdraženost ljudstva imata svoj vzrok v nekem mojem razglasu (od 30. aprila), v katerem sem vsem vladam naravnost naznanil, da se branim s temi se skleniti, kateri so Avstriji vojsko napovedali, ker Kristusov namestnik mora z vsemi v miru živeti. Mož mi odgovori, da iz tega zna zame veliko hudega izvirati. Jest pa odgovorim: Vedil bom vse zlege prenašati, in ako bi bili še tako veliki, vender nikdar ne bom storil kaj, kar bi bilo zoper mojo čast, zoper pravico, vest in sv. vero.

In tako je bilo. Bil sem prisiljen Rim zapustiti, in po vsi pravi smem reči: „Ob sedež sem prišel, ker nisem hotel storiti djanja zoper pravico. Vender pa ostane resnica, da to delo moje pravičnosti ni bilo ne takrat, ne zdaj prav cenjeno.“

Tako so govorili sv. Oče in s tem nameravajo na

gerde laži svojih sovražnikov, kateri so hotli vse katoličane v našem cesarstvu od sv. Očeta odverniti s tem, da so pisarili in pripovedovali, kakor da bi bili papež svojim vojakom orožje blagoslovili in jih poslali v vojsko zoper našega cesarja. Sami sv. Oče so naravnost rekli, da to ni res; ali njih sovražniki se za to ne zmenijo, brez prenehljeja jih čertijo ravno zato, ker so papež skoraj edini v tem času, da zastopajo načelo pravice in da se ustavljajo vsaki krivici, kakoršna se ima goditi katoličanom, ko brezverski ljudje vlade šuntajo, da naj vpeljejo civilni zakon, gojé le brezverske šole, mnihe in očete jezuite odpravijo itd. Pa ravno to je zopet vzrok, da svet papeža sovraži in preganja, ter komaj pričakuje njih smerti. In kar je posebno žalostno, je to, da je dosti takih sovražnikov sv. Očeta tudi v našem cesarstvu — pri nas! ko vender vemo, kako sv. Oče naše cesarstvo od nekdaž ljubijo, ter serčno želijo, da bi zopet tako katoliško postalo, kakor je bilo. Sv. Oče ljubijo našega svetlega cesarja, ker cesar dobro hočejo in v marsikaj le zavolj hudih okoliščin časov privolijo. Sam sem slišal na svoje ušesa, ko sem bil lansko leto z drugimi vred pri sv. Očetu, da so rekli: „Ko pridete na dom, povejte svojemu cesarju, da ga ljubim, da ga blagoslovim, in da blagoslovim njegovo gospo in njegovo družino.“ In to ljubezen — kako gerdo povračujejo ravno nekteri prebivalci našega cesarstva — in ne samo drugoverci, ampak še celo nekteri katoličani, in to tistemu, ktereга imenujejo svojega Očeta!

Komu je neznano, koliko dobrega da je Mojzes storil za izraelsko ljudstvo? Peljal jih je iz Egipta skoz rudeče morje, sprosil jim je v pušavi hrane in pijače, velikokrat s svojo prošnjo Boga naklonil, da se ni maščeval nad terdovratnimi judi: in kako so mu izraelci vse te dobrote povračevali? Mojzes sam pravi: Kaj hočem storiti s tem ljudstvom? Še malo, in kamnjalo me bo.“

Tako tudi zdaj svet dela s svojim dobrotnikom, s papežem Pijem IX, ter sovraži tistega, kteremu veljajo besede Jezusove: „Pasi moje jagnjeta, pasi moje ovce; in druge besede: „Tebi dam ključe nebeškega kralje-

stva!“ Svet sovraži sv. Očeta, kakor so nekdaj sovražili Jezusa véliki duhovni, pismarji in farizeji, ter vpili: Križaj ga! Križaj ga!

Svet papeža Pija IX sovraži in sicer zato, ker ljubijo pravico, se poganjajo za resnico in ker sovražijo krivico. Ako svet, t. j. nasprotniki sv. cerkve in nje-nega poglavarja, tako dela, nastane vprašanje:

## II. Kaj smo pa mi dolžni?

Odgovor na to vprašanje najdem v četerti Božji zapovedi. Zakaj, kar Bog v četerti zapovedi otrokom veléva in zapoveduje, te dolžnosti imajo tudi verni do svoje duhovske gosposke. Dolžnost naša je tedaj: sv. Očeta 1. spoštovati; 2. jih ljubiti; 3. jim pokoršino skazovati; 4. jim pomagati in 5. za nje moliti.

Rekel sem, naša dolžnost je: 1. sv. Očeta spoštovati. „Čast, komur čast gre!“ tako pravi sv. pismo. In komu gre večí čast, kakor ravno papežu? Oni so sicer človek, kakor jest ali ti; ali pomisli, kaj da so zastran njim izročene oblasti? Ako so Kristusov namestnik, vidni poglavar sv. katoliške cerkve, in če so jim ključi ne-beškega kraljestva izročeni; ali ni mar naša dolžnost, jim nar večí čast, nar večí spoštovanje skazovati? Velika je čast cesarjev in kraljev, ali še večí je papeževa čast! In kdo bi se prederznil tajiti, da ni naša dolžnost, cesarja v časti imeti, ga spoštovati? Ako že deželnega poglavarja kakor cesarjevega namestnika po dolžnosti častimo, gotovo še bolj spoštujemo cesarja samega. Pa še bolj smo dolžni častiti in spoštovati papeža, ker so Kristusov namestnik. Ne prederzni se tedaj, da bi kdaj v svoji nespremišljenosti govoril čez papeža, da bi jih zaničeval, zasramoval, ali da bi molčal, kadar se kdo — naj bo že v kerčmi, kavarni, ali kje drugod — prederzne zaničljivo govoriti od sv. Očeta. Zakaj zadele bi tebe besede Jezusove: „Kdor vas zaničuje, mene zaničuje. Kdor pa mene zaničuje, zaničuje njega, kateri me je poslal.“ (Luk. 10, 16.) Kdor tedaj sv. Očeta zaničuje, ali h takemu zaničevanju molči, ta zaničuje Jezusa, ta zaničuje Boga. Da bi se pa take pregrehe ne vdeležili,

spoštovati hočemo sv. Očeta kakor namestnika Kristu-sovega.

Vender moramo jih ne samo spoštovati, ampak tudi 2. ljubiti.

Niso mar verni in aposteljni ljubili Jezusa? In niso verni, aposteljni in njih nasledniki ljubili sv. Petra? Ali nismo tudi mi dolžni ljubiti sv. Očeta? Kje je otrok, da bi se upal reči, da ni njegova dolžnost, ljubiti telesnega očeta. In ali ni vesoljni duhovni oče še več? Ali nam ne deli še večih dobrot? Ali ne pomaga naši duši? Mar ne smemo tu sem postaviti besed preroka Jeremija: „Gospod mi je rekel: Glej, postavim te dans čez narode in kraljestva, da ruješ in poderaš, razdevaš in razmetuješ, zidaš in sadiš.“ (1, 10.) Ali ne delajo vsega tega sv. Oče? Oni poderajo in razdevajo kraljestvo hudičevo, nasprot pa zidajo kraljestvo Božje; oni poderajo in razmetujejo pregrehe in hudobije, nasprot pa sadé lepe kerš. čednosti. Sv. Oče pa smejo tudi reči s sv. Pavlom: „Kdo oslabi, in bi jest ne oslabil? Kdo se pohujša, in bi mene ne peklo?“ (II. Kor. 11, 29.) Ako pa sv. Oče v ljubezni do nas toliko storé za zveličanje naših duš, nismo mar tudi mi dolžni sv. Očeta ljubiti?

Ljubezen pa se pokaže s pokoršino. Naša dolžnost je tedaj 3. jim pokornim biti. Zakaj sv. Pavel piše do Rimljanov: „Vsak človek bodi vikši oblasti podložen; zakaj le od Boga je vsaka oblast; in vsi, kateri imajo oblast, so od Boga postavljeni“ (13, 1.). Zato pa pravi ravno ta apostelj: „Bodite pokorni svojim sprednikom, in bodite jim podložni; zakaj oni čujejo kakor taki, kateri bodo za vašo dušo odgovor dajali, da z veseljem to delajo in ne zdihovaje; to bi namreč ne bilo za vas dobro“. (Hebr. 13, 17.) Kore, Datan in Abiron se vzdig-nejo zoper Mojzesa in Arona, in strašna kazni jih je zadela. Razpočila se je zemlja pod nogami teh treh puntarjev, požerla jih je ž njih šotori vred in živi so se pogreznili v brezno.

Spoštovati, ljubiti tedaj hočemo sv. Očeta in jim pokoršino skazovati! Zakaj kdor nima papeža, nima cerkve, in tako tudi ne Zveličarja in nobenega zveli-

čanja, ker mu primanjkuje pripomočkov, po katerih bi se zamogel vdeležiti sadú rešenja. On hodi po strašni poti v še strašnejši večnost, po poti tistih, kateri svoje glavno zametujejo rešenje in se tako pogubé.

4. Sv. Očetu pa hočemo tudi pomagati s prostovoljnimi darovi. Kar kdo sv. Očetu dá, to ni milošnja podeljena kakemu navadnemu potrebnemu ali revežu, ampak to je dokaz otroške ljubezni, ktera pride očetu na pomoč. To je pa v tem času toliko bolj potrebno, ker zdaj sv. Oče nimajo prihodkov od papeževih dežel, kakor poprej, in ker tudi od kralja nobenega plačila ne sprejemajo; sami pa tudi niso bogati, da bi zamogli od svojega živeti. Zase, se vé, da veliko ne potrebujejo; ali treba jim je denarja za ohranjenje misijonov, za vradnike in duhovne, ki jih morajo imeti pri vladanji sv. cerkve in za mnogotere druge potrebe in dobre dela. Dajte toraj radi, ako kaj premorete. Ker modri Sirah pravi: „Dobrota, ki jo skažeš svojemu očetu, ne bo pozabljena“ (3, 15.). In vedite, da Jezus Kristus bo to tako prištel, kakor da bi bili njemu samemu storili. Milošnja, kakemu revežu podeljena, je gotovo Bogu dopadljiva; ali brez dvoma ima večí ceno ta milošnja, ktero ti sv. Očetu podeliš. Dans sicer ne bo tukaj darovanje za papeža, ker darovalo se bo le za farno cerkev; vender če kterikrat kaj želiš dati za sv. Očeta, lahko izročiš svojemu domačemu gospodu ali pa pošlji preč. gosp. vredniku „Zg. Danice“, ker ta gospod skerbé, da se nabrano sv. Očetu pošlje. In tu ne morem zamolčati, koliko veselje da napravijo taki darovi sv. Očetu, prav posebno zato, ker iz tega spoznajo, da darovavci so res zvesti katoličani, ki imajo spoštovanje in ljubezen do namestnika Kristusovega, kar so večkrat rekli. Ko smo bili lansko leto pri sv. Očetu in ko je kranjski kmet njim izročil vse te darove, kar se jih je bilo v nekem času do takrat po naši deželi nabralo, o kako so se sv. Oče prijazno nasmejali, ko so vidili, da tudi dobri Kranjci, akoravno je njih dežela bolj revna, na njih v njih nesreči niso pozabili. In izgovorili so svoj blagoslov posebno nad vse, kateri so jim milošnjo v dar

poslali. In z nami vred so se veselili vsi pričujoči, gospodje vsih stanov iz našega cesarstva, ter so hvalili dobre Kranjce.

5. Zadnja naša dolžnost pa je, za sv. Očeta moliti, kakor so nekdanj verni molili za sv. Petra. Moliti pa moramo narprej za njih dušni blagor, potem za njih zdravje in dolgo življenje, pa tudi, da bi jih ljubi Bog obvaroval pred njih sovražniki, med katerimi živijo kakor nekdanj Daniel v levnjaku. — Moliti hočemo na dalje, „da naj Bog sovražnike svoje sv. cerkve poniža;“ ali tako, da bodo v ponižnosti svojo krivico spoznali in se zopet na pravo pot povernili, kakor je nekdanj iz hudega sovražnika — iz Savla postal veliki apostelj sv. Pavel; ali pa naj jih tako poniža, da bo njih sv. cerkvi sovražne naklepe vničil, ter pomagal, da bodo njih hudobni nameri služili v blagor sv. cerkve in v zveličanje vernih. Tako je Bog ponižal Heroda Agripa I. Hotel si je ta prijaznost Judov pridobiti s tem, da je dal vjeti in zapreti prvega papeža sv. Petra, ter ga je hotel potem umoriti; ali angelj je rešil sv. Petra po čudoviti poti, vdaril pa je Heroda, da je vpričo svojih prilizencev za strašno boleznijo — sneden od červov — umrl.

Tako je Bog ponižal odpadnika cesarja Julijana, in tako več drugih in še pred našimi očmi oba Napoleona. Tako je Bog ponižal sovražne jude, kateri so bili vzrok, da so ajdje preganjali aposteljne iz vseh mest, kjer koli so začeli oznanovati sv. evangelij. Judje so mislili tako zabraniti razširjevanje sv. vere; Bog je pa to pripustil, da se je tako zamogla sv. vera še hitreje v nar daljši kraje razširili. Da bi Bog tudi dandanes tako ponižal sovražnike sv. cerkve, v ta namen hočemo tudi mi moliti. Po združeni molitvi, ki jo bomo zdaj opravili, in ki so jo opravili z nami v duhu zbrani verni, smemo pričakovati; da bodo marsiktere nevarnosti in stiske in šibe od nas odvernjene, druge pomanjšane, ali pa pri-krajšane.

Ker smo pa mi grešniki, nevredni od Boga uslišani biti, oberniti se hočemo tudi do tistih, kateri so pri-

jatli Božji, da bi ti našo slabo molitev s svojo priprošnjo sklenili. Obrniti pa se hočemo narprej do

a) sv. Mihela nadangela. Veliki angel Mihael in ž njim vsi angeli, ki so zvesti in dobri ostali, vojskovali so se zoper hudobne angele, katere je vodil satan. Hudobni angeli so bili premagani in z nebes v pekel pah-njeni. Naj bi tudi zdaj sv. Mihael prijel za meč, in prišel na pomoč sv. cerkvi in sv. Očetu ter premagal sovražnike, kateri se tudi zdaj vzdigujejo v svojem napuhu, ter hočejo več biti kakor sv. cerkev, kakor njen vidni poglavar, kakor Kristus, kakor Bog!

b) Skleniti pa hočemo svojo molitev tudi s priprošnjo sv. Petra, da bi sprosila za svojega naslednika Pija IX to, kar si sami sv. Oče želé, namreč: „da bi se jih Bog spomnil in jih postavil v polno prostost“, — da bi jim zopet bilo mogoče slovesno opravljati sv. mašo na altarji, pod katerim počivajo svetinje sv. Petra.

c) Na pomoč klicati še hočemo tudi sv. Jožefa, rednika Jezusovega, da bi s svojo mogočno prošnjo prišel na pomoč tistemu, kateri ga je povzdignil za varha vesoljne katoliške cerkve.

d) Prosite pa tudi Vi japonski mučenci, in Vi vsi drugi za sv. Očeta, ker so ravno ta papež Vas med zveličane in svetnike prišteli.

e) Posebno pa se hočemo obrniti k prečisti Devici, Materi Božji, da bi ta prosila za sv. Očeta, za sv. cerkev in za naše cesarstvo. O Marija! na tvoje ime so bili sv. Oče keršeni, po tvoji pomoči so bili pri življenji ohranjeni, na tvojo prošnjo so v Loreti ljubo zdravje zadobili; prosi še tudi zdaj zanje, da bodo obhajali veselo zmago. Sej veš, da so tebe visoko počastili, ko so izrekli za versko resnico, da si bila brez madeža izvirnega greha spočeta! Sej so tebe vedno častili in na pomoč klicali: ne odtegni jim svoje milostljive roke! Sprosi pri Jezusu Kristusu, da bi se to kmalo zgodilo, kar je Božja služabnica Marija Lataste, ki je l. 1846 umerla, v ti zadevi izgovorila: „Ura je prišla! Vstani! Glej svoje sovražnike! Po versti jim ukažem

zginiti, in zginejo za vselej! Ti si mi čast pripravil v nebesih in na zemlji; jest hočem tebi čast pripraviti na zemlji in v nebesih. Glej ljudi; oni časté tvoje ime; časté tvojo serčnost; časté tvojo oblast! Živel boš in jest bom živila s teboj! Starček, obriši si solze, blagoslovim te!“ O Marija, ti pomočnica! glej starega Si-meona, on želi viditi dan rešitve; dan zmage; dan polne prostosti! Pridi sv. Očetu na pomoč s svojim Sinom, da bodo zamogli reči v smertni uri: Zdaj pa rad umer-jem, ker so moje oči vidile zmago sv. cerkve! Amen.

**Opomba.** Kakor se je leta 1871 pri slovesnem obhajanju 25letnice papeža Pija IX naša škofija prav posebno skazala, ravno tako in še bolj ginljivo so se Kranjci pokazali tudi letos zveste otroke sv. Očeta. Luč pri lučici in mogočni kresovi s svojimi žarki so lani v nar daljnije kraje naznanaovali, kolika ljubezen do sv. Očeta gorí v srcih verlih Kranjcev. Pa ravno tako in še častitljivše so se letos pokazale serca vernih naše škofije. Kdo prešteje vse po-božne, kateri so na vse zgodaj se vzdigovali in obsijani od žarkov jutranjega solnca romali do kake cerkve Matere Božje! O kako lepo so se lesketale zvezde, kako veselo vihrale bandera, ktere so se nosile pri procesijah! Kako častitljivo se je nesel naprej Križ, znamenje rešenja in zmage! Kdo bo naštel vse te procesije, ktere so se obhajale za sv. Očeta pred velikim Šmarnom ali ravno na veliki Šmaren, nektare pa malo poznej? Še pozne čase bodo otroci, kateri so se vdeleževali teh procesij, svojim mlajšim pripovedovali z navdušenim srcem, kaj se je vse obhajalo za papeža Pija IX.

Veliki Šmaren so se iz peterih duhovnij vzdignile petere velike procesije iz glavnega mesta Ljubljane. Na čelu procesije od sv. Ja-koba je šlo bandero katoliške družbe in za njim gr. Wurmbrand, dr. Kosta in drugi odborniki katoliške družbe. Vodil je to proce-sijo gospod dr. J. Sterbenec. Vse te procesije so se podale ena za drugo med zvonjenjem, molitvijo in petjem po Teržaški cesti in potem skoz Vič memo okinčanih hiš skoz slavoloke tje gorí proti Dobrovi, kamor ste tudi prišle dve drugi procesiji — ena iz Bre-zovice in druga od sv. Katarine. Vsem tem procesijam je prišla Dobrovska na proti, in po objemanji bander so vse skup imele ča-stitljiv vhod v cerkev Matere Božje na Dobrovi.

Pravijo, da gotovo je bilo ljudi iz Ljubljane in drugih fará 15000, — ogromno število! Zato je bila pridiga preč. kanonika P. Urha zunaj cerkve. Z veliko mašo se je opravilo za sv. Očeta do-veršilo. Slovenski narod! ohrani si globoko v spominu, kar si storil za svojega sv. Očeta, papeža Pija IX!

Natisnila Blaznikova tiskarnica. — Založila katol. družba.